

Hem för många

På våra begravningsplatser har tiden till synes stått stilla. Här finns därför miljöer som det numera är ont om i landskapet. Dessa miljöer, som gamla träd, stenmurar, dammar och blomrika marker, erbjuder bostäder och skafferier för allt från skalbaggar och fjärilar till fladdermöss och grodor. Likt en nutida Noas ark!

Fristad för arter. Begravningsplatser har historiskt ofta funnits centralt i en bygd, där bönderna hade sina åkrar och ängar. Därför erbjuder de en fristad för växter och djur som var vanligare förr när landskapet såg annorlunda ut. Man skulle kunna kalla dem för "naturlämningar". Arterna speglar en svunnen tid och utgör tillsammans med murar, gravar och kyrkobyggnader minnesmärken av stort värde.

Det gröna kulturarvet. Det utseende som våra begravningsplatser har idag speglar samhällets syn på död och begravning under flera hundra år. De är som

öppna historiska arkiv. Här finns utöver ett arkitektoniskt, religiöst och etnologiskt kulturarv även ett biologiskt sådant. Alltifrån gamla ädellövträd till den lilla blåklockan är en del av det biologiska arvet – det gröna kulturarvet.

Oaser. I dagens fragmenterade landskap erbjuder begravningsplatsen en oas för växter och djur. Tillsammans med övrig natur bildar de ett nätverk av livsmiljöer – en grön infrastruktur. När grönområden binds ihop i landskapet bromsas den negativa trend vi har idag, där många arter riskerar att försvinna från vårt land.

Exempel på miljöer som är värdefulla för den biologiska mångfalden

- ① Blottad mark
- ② Planteringar
- ③ Kyrkobyggnader
- ④ Småvatten
- ⑤ Gravstenar
- ⑥ Gamla och döda träd
- ⑦ Stenmurar
- ⑧ Blomrika gräsmarker
- ⑨ Biodepåer

På den här begravningsplatsen finns skyltar med information om de miljöer som är värdefulla för den biologiska mångfalden.

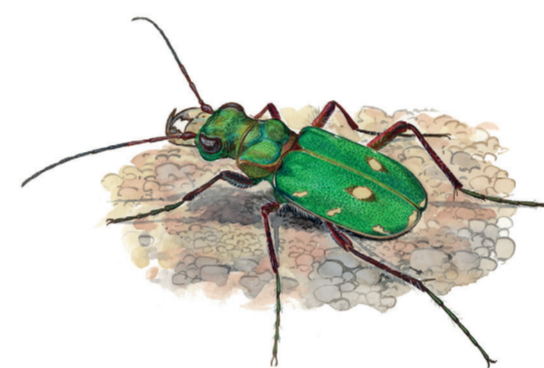
Biologisk mångfald på begravningsplatser

Blommande örter, buskar och träd är värdefulla pollen- och nektarkällor för insekter.

Gamla träd är hem för många arter – lavar, mossor, svampar, insekter, fåglar och fladdermöss.

Där det finns blottad sand och jord trivs vissa skalbaggar och vildbin kan gräva ut sina bon.

Lövhögar är perfekta övervintringsplatser för igelkottar.

För ödlor och snäckor passar stenmurar som bostad. På murarna växer mossor, lavar och kärlväxter.

Grodor och salamandrar leker i småvatten på våren. Trollsländor behöver också småvatten, i början av sitt liv när de är larver.

"Kontinuiteten skiljer begravningsplatsen från många andra miljöer i vårt landskap. Frånvaron av stora förändringar gynnar den biologiska mångfalden".

Text och layout: Naturcentrum AB 2023. Illustrationer: N. Forshed (ask med arter, fjärilsbild, skalbagge på präskrage, skogsöda, vit tekknopp, palstikka, större vattensalamander), M. Holmér (grön sandfjögare), N. Johansson (igelkottar, trollslända), P. Larsson (fladdermus) och Malin Spöden (miljöbild).